

CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
AAN PHILIPS DOUBLET [DEN HAAG]
11 FEBRUARI 1641
2629

Antwoord op Doublets brief van 11 februari 1641 (2627).

Samenvatting: Huygens is enigszins verbaasd over de reactie van de Haagse magistraat. Hij wijst erop dat hij niet kleinerend wilde doen over Den Haag. Hij is bereid de titelpagina te laten veranderen en doet daartoe een aantal voorstellen.

Door Doublet beantwoord op 13 februari 1641 (2630).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVIII, fol. 579r: klad (autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 3, nr. 2629, p. 141: volledig.

— Zwaan 1974, pp. 15-16: volledig.

Namen: Bonaventura en Abraham Elsevier; Frederik Hendrik; Phœnix.

Titels: ‘De dorpen’ (Huygens 1624; gedicht); *Orgelgebruyck*.

Transcriptie

Copie.

Aen Secretaris Doublet.

11 Februari 1641.

Mijn Heer,

Ick houde het daervoor, dat die van Den Haghe haerselven in den licht zijn. Mijenthalven, uyt beter wetenschap ende meeninghe, hebb ick de plaetse den naem gegeven, dien ick geloofde haer eigen te zijn, ende glorieux boven alle andere, *cum infinitis aquilis præstet unus Phœnix*. Over 16 of 17 jaer stelde ick Den Haegh aen 't hooft van eenighe voorneme dorpen, ende in sijn *Elogium*:

¹Een dorp der dorpen geen, daer yeder steegh een pad is,
Maer een dorp der steden een, daer yeder straet een stad is.

Dien het gemeen daeraen gelegen docht, mochten mij wel bijtijds tegensgesproken hebben, maer het dunckt haer tegens mijn opinie. Aen stadsvrijheden ende gerechticheden raeck ick niet. Mijnselven rekene ick se tot voordeel, ende sal altoos de hand daeraen houden dat wij het effect daerof eenmael mogen genieten, maer dien eenigen incommunicabelen naem in soo prachtigen gestaltenisse datter de meeste steden voor swichten, sal men ons noyt sonder injurie onthouden.

Ondertusschen leggen d'exemplaren noch ongeveilt bij den drucker. Vindt men 't goed, ick sal de woorden dit ende dorp doen doorhalen ende daervoor stellen dese ende plaets, stadt soo men will, Coopstadt soo men wil, Hoofstad soo men will, ²Hofstad soo men will. Maer als 't mij te kiezen stonde, daer soude staen, dit schoone gehucht, ende soude meer luysters geven. Soo sullen 't de verstandigste verstaen, maer de magistraet will ick te gevalle zijn, hoewel in desen, tegens mijn gemoed, dat emmers soo jaloux als yemand is van d'eere van Den Haeghe. U.E. onbiede mij hoe men 't liefst heeft, ende geloove dat ick ben,

enz.

1. 's-Gravenhage' (in de serie 'De dorpen'), rr. 3-4, 27 augustus 1624 (Gedichten 2, p. 67.).
2. <Hofstad> niet onderstreept in Huygens' ontwerp.

Scribenti adstat vir exquisitii iudicii ac eruditionis, qui prorsus mihi adstipulatur. Etiam vos facti pœnitebit.

Vertaling

Aan secretaris Doublet.

11 februari 1641.

Mijnheer,

Ik houd het erop, dat de magistraat in Den Haag zichzelf in de weg staat. Ik voor mij weet niet beter en heb daarom de plaats die naam gegeven, waarvan ik dacht dat die erbij hoorde, glorieus boven alle andere [dorpen], zoals ¹Één Phoenix een oneindig aantal adelaars overtreft.¹ Zestien of zeventien jaar geleden plaatste ik Den Haag aan het hoofd van een aantal vooraanstaande dorpen, en [ik schreef] in de tekst die daarbij hoorde:

Niet een dorp der dorpen, waar iedere steeg een pad is,
maar een dorp der steden, waar iedere straat een stad is.

Degenen die aan het algemeen belang dachten, konden mij wel spoedig weerwoord geboden hebben, maar ze zijn niet mijn mening toegedaan. Ik kom niet aan de stedelijke rechten en vrijheden; ik reken ze mijzelf tot voordeel en zal er altijd de hand aan houden, zodat wij de uitwerking daarvan ooit mogen genieten. Wat betreft die bijzondere, onuitspreekbare naam, die zo fraai is, dat de meeste steden er voor wijken [nl. dorp]: die zal men ons nooit kunnen onthouden zonder ernstig nadeel op te lopen.

Ondertussen ligt het werk dat nog niet in de handel is gekomen, nog steeds bij de ³drukker. Met uw goedvinden zal ik daarin de woorden *dit* en *dorp* doorhalen en vervangen door *deze* en *plaats*. Of, als u dat liever heeft *stad*, of *handelsstad*, of *hoofdstad*, of *hofstad*. Maar als ik zou mogen kiezen, dan zou er komen te staan 'dit fraaie gehucht', hetgeen veel luisterrijker zou zijn. De verstandigsten zouden dit direct begrijpen, maar ik wil in deze de magistraat terwille zijn, hoewel dat tegen mijn gemoed ingaat, dat immers zo jaloers is als maar mogelijk is wanneer het om de eer van Den Haag gaat. U gelieve mij te laten weten hoe u het bij voorkeur wilt hebben, en gelove dat ik ben,

enz.

¹De schrijver [Huygens] wordt terzijde gestaan door een ⁴man met een zeer scherpzinnig beoordelingsvermogen en grote intelligentie, die het volledig met mij eens is. Het gebeurde zal u zeker berouwen.¹

3. Bonaventura en Abraham Elzevier.

4. Frederik Hendrik?